

CLASSIFICACIÓ GENÈRICA: Pintura sobre tela

OBJECTE: Quadre

MATERIAL / TÈCNICA: Pintura a l'oli

TÍTOL / TEMA: *Patriarca Joseph*

AUTOR: Atribuït per Mn. Pere Pujol a Antoni Peitavi

DATA / ÈPOCA: S.XVI?

DIMENSIONS: 187,5 x 94,5 cm (amb marc) 188 x 93,5 cm (sense marc)

PROCEDÈNCIA: Catedral de Santa Maria, La Seu d'Urgell (Alt Urgell)

LOCALITZACIÓ: Sagristia de la Catedral

NÚM. DE REGISTRE DEL CRBMC: 11690

COORDINACIÓ: Maite Toneu

RESTAURACIÓ: Maria Sala, David Silvestre, Teresa Infiesta, Carla Enrique i Marina Blanch

INFORMACIÓ HISTORICOARTÍSTICA: *La catedral de la Seu d'Urgell*, de Joan Albert Adell, Pere Beseran i Ramon, Albert Sierra i Reguera i Albert Villaró i Boix

ANY DE LA RESTAURACIÓ: 2013

NOTES HISTÒRIQUES

El quadre és una representació de cos sencer del patriarca Joseph i forma part d'un conjunt de 16 pintures dedicades als patriarques de l'Antic Testament, que eren a l'aula dels sínodes de la catedral de Santa Maria, de La Seu d'Urgell.

Actualment, es troben repartides entre la sala capitular i la sagristia de la Catedral. Aquest conjunt fou atribuït per Mn. Pere Pujol a Antoni Peitavi (pintor del s. XVI encarregat de policromar el retaule de la Pietat i altres retaules de la Catedral). Cal confirmar aquesta atribució i la seva datació.

És de notable importància la pervivència d'un conjunt d'aquesta magnitud sense que s'hagi perdut cap quadre i sense que hagi patit una dispersió geogràfica de les peces que el conformen.

BREU DESCRIPCIÓ DE L'ESTAT DE CONSERVACIÓ

Les greus deformacions, zones destesades i butllofes, que tenen el seu origen en el reentelatge aplicat antigament, aconsellaven la seva restauració. Per altra banda, les repintades generals, de factura molt inferior a la pintura original, enterbolien la visió de la peça i ocultaven elements arquitectònics, decoracions en la roba i detalls preciosistes en cabells i carnacions.

PROCÉS DE CONSERVACIÓ-RESTAURACIÓ

Ha consistit en el següent:

- Estudi exhaustiu de l'obra per determinar l'abast de les antigues intervencions i per veure com aquestes afectaven l'estrat original.
- Examen de l'obra amb llum rasant, UV, infraroigs i radiografies, que confirma que hi ha pintura original de gran qualitat pictòrica oculta per les repintades.
- Tractament del suport: es retira el reentelatge per minimitzar les deformacions que aquest havia ocasionat i es consoliden els estrips i forats de la tela original.
- Aplicació de sutures i empelts de tela de lli de característiques i comportament físic similar a l'original.
- Aplicació de bandes perimètriques i nou muntatge de la tela en el seu bastidor fix.
- Eliminació de les repintades (probablement del s. XIX) evitant la penetració i retenció dels dissolvents —mitjançant sistemes gelificats— i controlant els nivells de pH i concentració iònica dels sistemes aquosos emprats.
- Reintegració cromàtica mínima feta amb pigments aglutinats amb goma aràbiga o amb vernís de baix pes molecular, d'alta estabilitat i amb reversibilitat. Atès que els resultats de les anàlisis del laboratori han confirmat l'absència de vernís en la

policromia original, s'ha decidit no aplicar capa final de vernís per preservar la tècnica original.

- Recuperació de la policromia original dels llistons d'emmarcament, que restava oculta sota una repintada de purpurina molt degradada.
- Com a presentació final, s'ha millorat el sistema de subjecció del marc al bastidor per facilitar el seu desmuntatge i s'ha fet la protecció del revers.

Fotografies d'inici de l'anvers i el revers

Detalls: A l'esquerra: amb llum rasant, s'observen les butllofes produïdes per la manca d'adhesió de la tela original amb la de reentelatge. A la dreta s'observen diverses repintades

Procés de consolidació del suport: empelt abans d'unir-lo a la tela original

Durant l'aplicació de massilla a les pèrdues

Fotografies finals